

Vesterbro

Naturværksted

... en evaluering

**Udarbejdet af
Marie Sinius-Ellesen**

forår 2009

Indholdsfortegnelse

Introduktion til Vesterbro Naturværksted	side 3
Evaluering – formål, fokus og omfang	side 4
Metode	side 4
Resultater af anonyme spørgeskemaer	side 5
Interviews	side 7
Kommentarer til resultater af undersøgelsen	side 8
Konklusion	side 8
Bilag 1	side 9
Bilag 1 a	side 11
Bilag 2	side 14
Bilag 2a	side 16
Bilag 3	side 17
Bilag 3a	side 18
Bemærkninger fra MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn	side 19

Introduktion til Vesterbro Naturværksted

Vesterbro Naturværksted er et tilbud om natur- og miljøformidling til børnehaver og børnehaveklasser på Vesterbro, samt sprogstimuleringsgrupper fra Vesterbro, Kgs. Enghave og Valby. For 1 - 3 klasse og fritidshjem fra Vesterbro, er der tilbud om aktiviteter i planlagte temauger. Metoden er læring gennem leg og praktisk aktivitet. Der fokuseres på etniske pigeklubber og etniske familier i forbindelse med miljø- og naturformidling. Desuden opfordres borgere fra Vesterbro til at benytte udearealerne ved Naturværkstedet og deltage i arrangementer som afholdes i Naturværkstedet.

Vesterbro Naturværksted har overordnet fokus på natur i byen, bæredygtighed og integration. Selvom Vesterbro Naturværksted ikke er et kommunalt initiativ, harmonerer det udmærket med Københavns kommunes *Agenda 21-plan 2008-2011*, der omhandler temaer som, *bæredygtig udvikling, forbrug og ressourcer, miljø og sundhed* og ikke mindst *engagement i miljøarbejdet blandt borgere*. Et af punkterne er bl.a. *Natur- og miljøformidling til borgere med anden etnisk baggrund*. Det punkt søger Vesterbro Naturværksted at opfylde, ved så vidt muligt at inddrage områdets beboere i aktiviteter omkring Naturværkstedet. Apostelgården, et alment boligbyggeri som er karakteriseret ved at have en stor andel af beboere med anden etnisk baggrund, er nærmeste nabo til Naturværkstedet. Især børnene fra apostelgården har taget aktivt del i opbygningen af haven, da den skulle etableres.

Udover den direkte formidling der primært foregår til børn, skal Vesterbro Naturværksted ses som en stående udstilling og demonstration af bæredygtige løsninger, til inspiration og nytte for alle interesserede. F.eks. kan man i Naturværkstedet se eksempler på regnvandsopsamling, vedvarende energi, kompost og man kan opleve en have fuld af planter, med hver sin nyttefunktion, der bidrager til et levende økosystem.

På www.traestubben.com findes mange flere detaljer om indretningen og funktionen af Vesterbro Naturværksted.

Vesterbro Naturværksted har nu eksisteret i godt 2 år. Siden December 2006 har Naturværkstedet givet miljø- og natur formidling til områdets institutioner, beboere og andre besøgende. 3458 børn har været på besøg i Naturværkstedet og fået direkte formidling, men mange flere har brugt Naturværkstedet af forskellige årsager og fået indirekte formidling. Naturværkstedet har i denne periode været under udvikling. Bl.a. er de fysiske rammer blevet udvidet, så selve naturværkstedetsbygningen nu kan rumme aktiviteter og materialer til brug for undervisningen. Vesterbro Naturværksted er i løbende udvikling, en udvikling som brugerne har indflydelse på, derfor er det vigtigt med tæt dialog og tilbagemeldinger fra de folk der besøger og benytter Naturværkstedet.

Et eksempel på formidling i Naturværkstedet

Kl. 10 ankommer 8 børn fra en børnehave på Vesterbro til Naturværkstedet i Saxoparken. Børnene og pædagogerne bliver budt velkommen. Naturformidler Marianne, Katja eller Anne introducerer emnet for dagens undervisning. I dag er det fuglefoderkogler. Vi snakker om de forskellige fugle der besøger naturværkstedet og peger på dem vi kan se. Vi snakker om hvad de skal have at spise på koglerne mens der bliver smeltet palmin over gasblusset. Marianne forklarer hvordan børnene skal holde på hver deres plastikkrus og fordeler de forskellige typer af nødder og frø der sammen med en grankogle og palminfedtet, skal udgøre foderkoglen. Det drejer sig om jordnødder, hørfrø, hampefrø, solsikkefrø mm. Vi snakker om hvordan de smager og hvordan fuglene (og Andrea fra fjernsynet) spiser solsikkekerne. Fedtet bliver hældt i krusene og grankoglerne med en snor presset ned i. Mens fedtet størkner, er det tid til at synge en sang og alle børnene flokkes om trækrokodillen, der er en af de mest populære ting på Naturværkst-

edet. Marianne synger en sang om fem fugle, der sidder på en gren mens hun holder figurer af en skade, musvit, gråspurv, solsort og due frem. Børnene kan genkende alle fuglene, som kan ses rundt omkring i træerne på Naturværkstedet. Bagefter leger vi en leg, der går ud på at fange fugle, det er børnene der er fuglene og Marianne der løber rundt for at fange dem. Så er vi ved at være færdig for i dag, der er gået ca. en time og børnehavegruppen skal hjem og have frokost.

Evaluering – formål, fokus og omfang

Formålet med denne rapport, er at undersøge hvorledes Naturværkstedet opfylder behovet hos brugerne, hvordan stedet er blevet modtaget generelt og hvordan det i fremtiden kan udvikle sig. Rapporten skal bruges som dokumentation for afholdte aktiviteter og deres succesrate, og desuden en kvalitativ og kvantitativ vurdering af formidlingsindsatsen og brugernes vurdering af udearealet. Fokus er på den primære målgruppe, dvs. daginstitutioner, skoler, fritidshjem og fritidsklubber på Vesterbro, samt sprogstimuleringsgrupper fra bydelene Valby og Kgs. Enghave. Men naboer til Naturværkstedet er også inddraget i undersøgelsen. Rapporten inkluderer således både brugere af direkte og indirekte formidling.

Rapporten er opbygget sådan, at inden for hvert afsnit af undersøgelsen, læses delkonklusionen med henvisning til datagrundlaget, der findes som bilag bagerst i rapporten.

Metode

Der blev i januar 2009 udsendt 37 spørgeskemaer (se bilag 1a) til de primære brugere af Vesterbro Naturværksted. Dvs. alle institutioner der har modtaget direkte formidling i form af et planlagt besøg i Naturværkstedet i løbet af de godt 2 år. Det svarer til 33 Institutioner, 232 besøg. De 2 institutioner, der har aflagt flest besøg, har fået mere end ét spørgeskema. 17 er blevet returneret, altså en svarprocent på 46 %. Spørgeskemaerne er udarbejdet så de er af en både kvantitativ og kvalitativ karakter. Dvs. de består af lukkede spørgsmål, men hvor en del af svarmulighederne kan besvares åbent, ofte som opfølgning på de lukkede spørgsmål. Denne metode er valgt for dels at have nogle kvantitative svar til at vurdere oplysninger af mere statistisk karakter og samtidig få de individuelle svar på udvalgte spørgsmål. Spørgeskemaerne er anonyme, dog er det tilkendegivet hvilken type institution det drejer sig om.

Derudover er der foretaget kvalitative interviews med udvalgte institutioner (bilag 2 og 2a) og naboer (Bilag 3 og 3a). Interviewene er foretaget ansigt-til-ansigt, på respondenternes adresse. Der er valgt institutioner, som repræsenterer de typer af daginstitutioner, der besøger Naturværkstedet. Der er interviewet 3 børnehaver, 1 skole, 1 fritidshjem på Vesterbro og 1 sprogstimuleringsgruppe fra Kgs. Enghave. Interviewene har været delvist styret af en interviewguide, men i højere grad taget form som en åben samtale. Denne måde er valgt for om muligt at få nogle uddybende svar på de mest interessante spørgsmål, være sikker på hvad respondenterne mener og samtidig at kunne rette spørgsmålene i retnin-

gen af den enkelte modtager, og dermed opnå nogle personlige svar.

Resultater af anonyme spørgeskemaer

Information om Naturværkstedet

Se Bilag 1

Aktivitetsbrochuren, som bliver udsendt til alle børnehaver, fritidshjem og skoler på Vesterbro, har været den væsentligste informationskilde til Naturværkstedet. Den er blevet godt modtaget og flere kommenterer at den er flot og indbydende. Dernæst virker mund til mund metoden ganske godt. Der er ingen der har fået deres primære information fra hjemmesiden, men senere besøgt siden enkelte gange. Det tyder på at kendskabet til hjemmesiden, www.traestubben.com, ikke er så udbredt, som man kunne ønske.

Planlægning af besøg i Naturværkstedet

Se Bilag 1

Det fungerer generelt godt med at bestille tid over telefonen, de fleste har tid til at ringe og kan få de tider de vil have. Nogle nævner dog, at hvis de ikke er hurtigt nok ude, kan det være svært at få de tider de gerne vil have. En lille del foretrækker internettet til tidsbestilling, og et par stykker ville gerne have muligheden for både at ringe, samt benytte internettet. Når man tager svarerne fra interviewsene, med i betragtning, er der dog altovervejende tilfredshed med tidsbestilling over telefonen. Mit indtryk er, at det mest er fordi der var en svarmulighed der hed 'internettet', at der var nogen der valgte at svare det.

Gruppestørrelserne, som er 14 for børnehaver, passer godt. Dog er der ønsker til lidt mindre grupper, end de 10 der plejer at deltage, når det drejer sig om sprogstimuleringsaktiviteterne. Her kunne nogle godt ønske sig 8 eller 4-6 børn i grupperne.

Det er tydeligt, at tidligt om formiddagen er de mest populære tider. Det kommer selvfølgelig an på hvilken type af Institution, der er tale om. Børnehaver er mere pressede (personale får fri, pauser skal holdes osv.) om eftermiddagen, så det passer generelt dårligt med besøgstider i Naturværkstedet der. Fritidshjem vil gerne komme om eftermiddagen, men de tæller sig ikke for en stor andel af besøgende i Naturværkstedet. Skolerne vil også helst have de tidlige tider. Da skoler og børnehaver fylder mest blandt de besøgende, er det tiderne fra 8.30 – 11.00 der først bliver booket.

Naturværkstedets faciliteter

Se Bilag 1

Stort set alle har positive ting at sige om 'Træstubben' og haven. Mange giver udtryk for at man har fået meget ud af et forholdsvist lille areal og at det er blevet en hyggelig lille oase, især når man tager placeringen i betragtning.

Ønskerne går i retning af mere plads, mere legeplads. Dette gælder især hvis institutionerne også skal

bruge området 'uden for åbningstid'. En enkelt kunne godt ønske sig at haven var mere lukket, så børnene frit kunne løbe rundt og lege.

Nogle få er utilfredse med hundelorte eller affald på området. Et par andre nævner, at huset er lidt for lille når det regner, og at toiletforholdene ikke er så gode, til så mange børn af gangen.

Afstand til Naturværkstedet

Se Bilag 1

Den centrale beliggenhed har afgjort betydning for, hvor attraktivt det er for daginstitutionerne at besøge Naturværkstedet. De fleste besøgende institutioner er i gå-afstand til Naturværkstedet. Når det er sagt så tyder det på, at flere ville have mod på at rejse længere efter oplevelser i Naturværkstedet, hvis det ellers er let med den offentlige transport.

Aktiviteterne i Naturværkstedet

Se Bilag 1

Temaet Rotter og flagermus huskes af mange. Brødbagning, bål og insekter i byen nævnes også som aktiviteter der huskes. Sprogstimuleringspakken er blevet godt modtaget. Ellers er der kommenteret positivt på alle de aktiviteter den enkelte institution har deltaget i. De positive kommentarer lyder; "Kompetente, tålmodige og positive naturvejledere".

"Engagerede undervisere, godt og velforberedt indhold". "Børnene får en masse ny viden og det er ting, de kan forholde sig til". "Genkendeligt, interessant for børnene, rød tråd gennem hele aktiviteten". "Spændende emner som børnene ikke beskæftiger sig med i hverdagen".

"Børnene er mest optaget af den praktiske del og fortællingen". "Børnene er altid optaget når det drejer sig om dyr".

Der er også forslag til nye aktiviteter:

- Årets gang i naturen. 4 store trækasser med planter/blomster der hører hver sin årstid til
- Et solur
- Klima beskyttende metoder (solenergi – vandopsamling – miljøaffald)
- Insekter
- Passe på naturen – genbrug
- Matematik og natur
- Dansk og natur
- Kompostering (orme – forrådnelse – jord – plante osv.)
- Noget med dans
- Musikinstrumenter af naturmaterialer
- Fra korn til brød (madvarer generelt)
- Forurening – genbrug
- Træ – papir
- Myrer
- Luft - vind

Pædagogisk udbytte

Se Bilag 1

De adspurgte har kunnet bruge inspiration til nye emner at arbejde med, samt afslutning på emner de arbejder med i forhold til deres årsplan. Nogen oplyser, at de lærer af den gode formidling, aktivitet og leg. Derhjemme har de snakket videre om aktiviteterne i Naturværkstedet. Nogen har arbejdet videre med fuglefoder, vandlege og sommerfugleprojekt i børnehaven. Rotter, fugle, insekter, grøntsager, frøspiring, kreative værksteder, affaldssortering og miljøinformation har været inspirerende og givet anledning til snak. Legepladsen er blevet brugt til at se på insekter og fugle, som de har lært om i Naturværkstedet.

Som afslutning på forløbet modtager alle institutioner en pixibog, med beskrivelser af lege og aktiviteter fra Naturværkstedet. Bogen er tænkt som videre inspiration og en slags souvenir fra Naturværkstedet.

Bemærkninger til pixibogen; "En god historie og ting man kan genkende fra sit seneste besøg". "Børnene er glade for den og genkender aktiviteterne". "En god idé".

Der er generelt stor tilfredshed med aktiviteterne i Naturværkstedet. Pædagogerne er begejstrede for naturformidlernes evne til at fastholde børnenes interesse, og de får nogle oplevelser her, som de ikke får andre steder. Der er mange ideer til nye temaer og videre arbejde med temaer, der allerede har været på programmet. Naturværkstedet er et inspirerende indslag i daginstitutionernes hverdag. De fleste svarer, at de får positive reaktioner fra børnene og deres forældre, på besøget i Naturværkstedet.

Interviews

Udvalgte institutioner

Se Bilag 2

De forskellige interviewede daginstitutioner giver et samlet billede af stor tilfredshed med tilbuddene i Naturværkstedet. De er begejstrede for den kreative og engagerede formidling, som formår at fastholde fokus fra børnene. Aktiviteterne er ofte med til at opfylde læreplanerne hos de enkelte institutioner. Et alternativ til besøg i Naturværkstedet kunne være en tur i Valbyparken, men faktisk er der ikke noget tilbud der umiddelbart kan sammenlignes med Naturværkstedet. Den korte afstand til Naturværkstedet gør det meget let at komme ud og opleve noget Natur. Men flere af de interviewede institutioner, var parat til at tage en lidt længere tur for at kunne benytte et tilbud som Naturværkstedet. For flere institutioner betyder det meget, at kunne tilbyde børnene naturoplevelser, når man til daglig færdes inde i byen.

Der er ingen af de interviewede institutioner, der har besøgt Naturværkstedet, hvis der ikke har været planlagt formidling. Området opfylder som sådan ikke behovet for institutionerne, som vælger at tage på legepladser, hvor der er mere plads at være på og flere ting at lege på.

Alle har været tilfredse med at kunne ringe og bestille tid til besøg.

Naboer til Naturværkstedet

Se Bilag 3

Der blev interviewet 5 beboere fra Apostelgården og 1 fra Westend. Der er ikke nogen af naboerne, der giver udtryk for, at de bruger Naturværkstedets område jævnligt. I Apostelgården er interessen blandet. En del havde ikke lyst til at udtale sig. Men der er også nogen, der er interesserede, men ikke rigtig klar over hvad Naturværkstedet er for noget. De beboere, der har børn,

ved som regel lidt mere, da deres børn sandsynligvis har fået formidling i Naturværkstedet sammen med børnehaven, skolen eller fritidshjemmet. Generelt er der enighed om, at Naturværkstedet er en velkommen udvikling af parken. De fleste kommer derned ca. 3-4 gange om året, mest om sommeren. Der er også nogle som godt kunne tænke sig at bruge haven noget mere, evt. i forbindelse med noget arrangement – en havefest f.eks. I den forbindelse var der også en kommentar til grillen i Naturværkstedets have, nemlig at der burde være en Halalgrill.

De fleste beboere i Westend synes ifølge den adspurgte beboer, at det er dejligt at den del af parken nu bliver brugt til Naturværksted. Men mener samtidig ikke at Naturværkstedet eller parken kunne indrettes, så naboerne i Westend ville benytte den noget mere. Mange af beboerne i Westend har sommerhus eller kolonihave, ellers bruger de den lille grønne gård, der grænser op til Naturværkstedet. I øvrigt er der p.t ikke så mange børn i den del af Westend.

Kommentarer til resultater af undersøgelsen

Svarprocenten var ikke så høj som forventet. Jeg ville have troet, at flere var interesseret i at medvirke til undersøgelsen, i hvert fald flere end de knap 50 % spørgeskemaer jeg fik retur.

Måske var spørgeskemaerne for uddybende, og har frataget nogen lysten til at svare på dem.

Jeg fik ikke særlige mange forskellige svar ud af interviewene, på trods af, at det var en række forskellige institutioner, der medvirkede.

Naturværkstedet er et gratis tilbud til daginstitutionerne og det mener jeg ikke er uden betydning for svarenes udformning. Alle respondenter har været overordnet positive, det kunne tyde på, at dem som havde noget kritik at komme med enten ikke har svaret, eller at det er svært at kritisere noget, hvor der ikke eksisterer et alternativ du kan sammenligne med. Naturværkstedet er simpelthen en gave til brugerne, en gave som mange har taget overordentligt positivt til sig.

Alle institutioner jeg henvendte mig til personligt, var meget imødekommende, og det var ikke svært at få arrangeret interviewene.

Det var sværere, at få kontakt til Naturværkstedets naboer, men med et par kontaktpersoner til hjælp, lykkedes det at få kontakt til en håndfuld.

Konklusion

Vesterbro Naturværksted er blevet godt modtaget blandt Vesterbros børnehaver, skoler, fritidshjem og klubber. Men også institutioner fra de 2 nabo bydele, Valby og Kgs. Enghave tager glædeligt turen til Naturværkstedet.

Sprogstimuleringsaktiviteterne fungerer godt i Naturværkstedet. Det har ikke taget lang tid for Naturværkstedet, at blive en fast del af aktivitetskalenderen i Vesterbros

daginstitutioner og formidlingen er nu så efterspurgt, at man skal være hurtig ude, for at få de tider man gerne vil have. Alt tyder på at, Naturværkstedet tilbyder oplevelser for børnene centreret omkring naturen og miljøet, som der ikke umiddelbart findes et alternativ til. Vesterbro er en bydel med meget lidt natur pr. indbygger, i forhold til andre steder i byen, og det er Naturværkstedet med til at rette op på. Der er ingen tvivl om at den centrale placering i forhold til de besøgende institutioner, har meget at gøre med succesen.

Selve udformningen af formidlingen har også fået udelukkende positiv kritik. Fra pædagoger og lærere hører man, at det er en veltilrettelagt undervisning med engagerede og kompetente naturformidlere ved roret. Desuden er der udformet aktiviteter for flere aldersgrupper, noget som godt kan være en kreativ udfordring.

Faktisk så er der kun ønsker til ændringer af nogle praktiske ting, i forbindelse med indretningen af haven og huset, og så er der taget imod opfordringen om at komme med forslag til nye temaer i undervisningen.

Hvad angår naboerne er meldingen, at det er en positiv forvandling området har taget. Der var ingen der var begejstrede for det 'gamle' hjørne af Saxoparken, og selv hvis de ikke direkte bruger Naturværkstedets have, synes de det er dejligt at kigge på og gå forbi. Og så er mange glade for at det er børn der bruger stedet.

Det er muligt at ikke alle lokale opfatter Naturværkstedet som den offentlige park det stadig er, og dermed er mere tilbageholdene med at bruge haven rekreativt. Det tager måske lidt længere tid at gøre Vesterbro Naturværksted 'synlig' i de lokale beboeres bevidsthed, men indtil da er Naturværkstedet en stor succes som formidler af natur og miljø til bydelens børn. Man kan sige, at der er en tydelig succes med den direkte formidling. Mens den indirekte formidling, som ikke er så let at måle, tager lidt længere tid at udbredes. Man kunne forestille sig, at en udvidet skiltning omkring havens forskellige funktioner, såsom urtespiralen, regnvandsopsamling, de forskellige planter osv., kunne hjælpe på at inddrage forbipasserendes opmærksomhed. Hvis Naturværkstedet også skal fungere som demonstrationsbygning og -have til dem, som ikke modtager direkte formidling, er en mulighed derfor, mere synlig information.

Bilag 1

Resultater af anonyme spørgeskemaer

Svarfordeling

- 8 stk. fra børnehaver Vesterbro
 - 1 stk. fra børnehave med sprogstimulering Valby
 - 1 stk. fra børnehave med sprogstimulering Kgs. Enghave
 - 1 stk. fra børnehave med sprogstimulering Vesterbro
 - 5 stk. fra skoler Vesterbro
 - 1 stk. fra fritidshjem Vesterbro
- I alt 17 respondenter

Information om Naturværkstedet

8 ud af 17 har modtaget information om Naturværkstedet via aktivitetsbrochure, 5 er blevet informeret vha. 'mund til mund' metoden og 4 har fået information på anden måde. Ingen af de adspurgte har fået deres primære information fra hjemmesiden. 4 svarer dog at de har besøgt hjemmesiden '1-3 gange om året'. Der er ingen bemærkninger til hjemmesiden, hverken positive eller negative

3 respondenter roser aktivitetsbrochuren.

10 respondenter vurderer den samlede information fra Naturværkstedet som 'Meget god', 6 som 'God' og 1 'ved ikke'.

Planlægning af besøg i Naturværkstedet

Med hensyn til at bestille tid til besøg i Naturværkstedet, svarer 8 respondenter at det er 'meget nemt', 7 respondenter svarer 'nemt', 1 svarer 'mindre nemt' og 1 'ved ikke'. 7 foretrækker den nuværende ordning med telefonbestilling, bl.a. p.g.a. den personlige betjening. 3 foretrækker internettet til at bestille tid og 2 ville gerne have mulighed for både at ringe og bruge internettet.

8 skriver at tidspunkterne generelt passer 'meget godt', 7 skriver 'godt', 1 skriver 'mindre godt' og 1 'ved ikke'.

De foretrukne tider om formiddagen fordeler sig således:

9 foretrækker tiden [9.30 -10.30]

7 foretrækker tiden [10.00 -11.00]

4 foretrækker tiderne [8.30-10.00]

3 foretrækker tiden [10.30 - 11.30]

1 foretrækker tiden [11.00 -12.00]

Foretrukne tider om eftermiddagen:

5 foretrækker tiden [11.30 - 12.30]

2 foretrækker tiden [12.00 - 13.00]

1 foretrækker tiden [12.30 - 13.30]

1 foretrækker tiden [13.00 - 14.00]

1 foretrækker tiderne [13.30 - 15.00]

Mht. gruppestørrelser på 14 for børnehaver, svarer 7 at det passer 'meget godt'. 3 'godt' og 1 'mindre godt'.

Mht. gruppestørrelser for sprogstimuleringsgrupper, som er formuleret som åbent spørgsmål, svarer 2 at 4-6 børn er passende, 1 svarer 8 børn.

Naturværkstedets faciliteter

15 har positive kommentarer til Naturværkstedets bygning – "spændende hus", "inspirerende", "hyggeligt", "flot", "lækkert".

2 nævner som kritik, at huset er lidt for lille når det regner og toiletforholdene ikke er så gode til mange børn.

16 kommenterer positivt på ude arealet – "Krokodillen er sjov at klatre på", "arealet er godt udnyttet", "dejligt område", "god atmosfære", "hygge kroge", "bålplads og urtebede er gode", "mange spændende ting på et lille område".

2 kritiserer 'hundelortene' og affald, 1 kritiserer området for at være lidt for lille, 1 kritiserer området for at have mange smuthuller, så det kan være svært for pædagogerne at overskue hvor børnene løber hen. På spørgsmålet "Hvad kunne få jer til at bruge ude arealet mere?" har 2 svaret; "mere tid/ressourcer i børnehaven", 2 svarer "mere naturlegeplads", 1 svarer "Større areal" 1 svarer "en lukket have", "flere store træer". "Vi har en god legeplads vi bruger i forvejen"

Afstanden til Naturværkstedet

2 respondenter vurderer at afstanden til Naturværkstedet er 'meget betydende' for deres besøg, 7 vurderer at det er 'betydende', 4 vurderer 'mindre betydende', 3 vurderer 'ikke betydende', 1 'ved ikke'.

I forhold til hvor langt Institutionerne max. vil bevæge sig for at besøge Naturværkstedet i samme grad som nu, svarer 5 'max. 2 - 5 km', 3 svarer 'max. 5 km', 7 'ved ikke'. 3 noterer at det kommer an på offentlige transportforbindelser.

Aktiviteter i Naturværkstedet

14 beskriver tilbuddene i Naturværkstedet som generelt 'meget gode', 2 som 'gode', 1 'ved ikke'.

Den enkelte formidlingsgang er delt op i 5 dele.

Intro-delen vurderes af 13 at være 'meget god', 2 vurderer den som 'god', 2 'ved ikke'.

Den praktiske del vurderes af 13 at være 'meget god', 3 vurderer den som 'god', 1 'ved ikke'.

Fortællingen vurderes af 14 at være 'meget god', 2 vurderer den som 'god', 1 'ved ikke'.
Sangen vurderes af 11 at være 'meget god', 2 vurderer den som 'god', 4 'ved ikke'
Legen vurderes af 13 at være 'meget god', 3 vurderer den som 'god', 1 'ved ikke'

14 vurderer at den praktiske del fungerer bedst, 7 vurderer at fortællingen fungerer bedst, 6 vurderer at legen fungerer bedst, 2 vurderer at introen fungerer bedst, 1 vurderer at sangen fungerer bedst.

Pædagogisk udbytte

10 har svaret ja til at de har brugt aktiviteterne i Naturværkstedet til inspiration i dagligdagen. 4 har svaret 'nej', 3 'ved ikke'.

2 svarer at pixibogen har 'stor betydning' for forløbet i Naturværkstedet. 2 svarer at den har 'betydning'. 4 angiver den er af 'mindre betydning'. 2 svarer at de ikke har modtaget en pixibog, 5 'ved ikke'.

3 angiver at de får 'mange' reaktioner fra børnene omkring oplevelserne i Naturværkstedet. Her vurderes de alle som 'meget positive'.

10 angiver 'en del' reaktioner, og de vurderes som 6 'positive' og 4 'meget positive'.

3 angiver 'lidt' reaktioner, hvor 1 vurderes som 'meget positiv' og 2 'positive'.

7 angiver at de får 'en del' reaktioner fra forældrene omkring oplevelserne i Naturværkstedet, hvoraf 4 er 'meget positive', 3 er 'positive'.

7 angiver at de får 'lidt' reaktioner, hvoraf alle er 'positive'.

2 angiver 'ved ikke', 1 får 'slet ikke' reaktioner fra forældrene.

Bilag 1a

Spørgeskema til evaluering af Vesterbro Naturværksted

Besvarelsen er anonym

Hvilken type Institution er I?

Børnehave Børnehave (sprogstimulering) Fritidshjem Skole Klub

Hvilken bydel hører I til?

Kgs. Enghave Vesterbro Valby

Information om Naturværkstedet

1. Hvordan blev I opmærksom på Naturværkstedet?

Hjemmeside Aktivitetsbrochure Mund til mund Andet Ved ikke

Hjemmeside: Har I besøgt hjemmesiden, www.traestubben.com? Ja Nej

Hvis ja, hvor ofte? 1-3 gange om året Ca. hver måned Ca. hver uge

Mangler/ønsker til hjemmesiden:

Aktivitetsbrochure: Har I fået en liste over aktiviteter i Naturværkstedet? Ja Nej

Mangler/ønsker til Aktivitetsbrochure:

2. Hvordan vurderer I den samlede information om Naturværkstedet?

Meget god God Mindre god Dårlig Ved ikke

Planlægning af besøg i Naturværkstedet

3. Er det nemt for jer at bestille tid til besøg i Naturværkstedet?

Meget nemt Nemt Mindre nemt Ikke nemt Ved ikke

4. Hvordan vil I foretrække at bestille tid ?

5. Hvordan passer tidspunkterne i Naturværkstedet jer?

Meget godt Godt Mindre godt Dårligt Ved ikke

6. Hvilke to tidspunkter om dagen, vil det passe jer bedst at der er formidling i Naturværkstedet? (der skal sættes 2 X)

formiddag	eftermiddag
☐ [8.30 - 9.30]	☐ [11.30-12.30]
☐ [9.00-10.00]	☐ [12.00-13.00]
☐ [9.30-10.30]	☐ [12.30- 13.30]
☐ [10.00-11.00]	☐ [13.00-14.00]
☐ [10.30-11.30]	☐ [13.30-14.30]
☐ [11.00-12.00]	☐ [14.00-15.00]

Kun for børnehaver:

Naturværkstedet vil helst have gruppestørrelser på max. 14 – hvordan passer det ind i jeres planlægning?

Meget godt Godt Mindre godt Dårligt Ved ikke

Kun for sprogstimuleringsgrupper:

I forhold til besøg i Naturværkstedet, hvor mange børn er passende for en sprogstimuleringsgruppe?

Selve Naturværkstedet

7. Hvad synes I om faciliteterne ved Naturværkstedet?

Huset:

Godt: _____

Skidt: _____

Ønsker til husets faciliteter: _____

Udearealerne:

Godt: _____

Skidt: _____

Ønsker til udearealer: _____

12 8. Besøger I udearealerne ved Naturværkstedet udover de planlagte aktiviteter?

Hvis ja, hvor meget?

Nej

Ja : 1-3 gange om året Ca. hver måned Ca. hver uge

9. Hvad ville få jer til at bruge udearealerne mere?

Afstand til Naturværkstedet:

10. Er afstanden til Naturværkstedet afgørende for jeres besøg?

Meget betydende Betydende Mindre betydende Ikke betydende Ved ikke

11. Hvor langt vil I max. bevæge jer for at besøge Naturværkstedet i samme grad som nu?

2 km 5 km 10 km 20 km Ved Ikke

Aktiviteterne i Naturværkstedet

12. Hvordan vurderer I generelt tilbuddene i Naturværkstedet?

Meget godt Godt Mindre godt Dårligt Ved ikke

11. Hvordan vurderer I den enkelte formidlingsgang?

Intro-delen

Meget god God Mindre god Dårlig Ved ikke

Den praktiske 'gøre-del'

Meget god God Mindre god Dårlig Ved ikke

Fortællingen

Meget god God Mindre god Dårlig Ved ikke

Sangen

Meget god God Mindre god Dårlig Ved ikke

Legen

Meget god God Mindre god Dårlig Ved ikke

12. Hvilke 2 dele af formidlingsgangen er bedst? (Sæt 2 X)

Intro

Praktisk del

Fortællingen

Sang

Leg

13. Hvilke aktiviteter/formidlingsgange har fungeret bedst?

Hvorfor?

14. Hvilke formidlingsgange har fungeret dårligst?

Hvorfor?

15. Forslag til nye aktiviteter i Naturværkstedet (også set i forhold til jeres læreplan):

Pædagogisk udbytte

16. Har I brugt aktiviteterne i Naturværkstedet til inspiration i dagligdagen?

Ja Nej Ved ikke

Hvis ja, hvilke?

og hvordan?

Pixibøger:

17. Hvor stor betydning har det, at I får en pixibog som afslutning på forløbet i Naturværkstedet?

Stor betydning Betydning Mindre betydning Ingen betydning Ved ikke

Bemærkninger ang. Pixibog

Godt:

Skidt:

18. Får I reaktioner fra børnene omkring oplevelserne i Naturværkstedet?

Meget En del Lidt Slet ikke Ved ikke

Hvordan vil I kategorisere reaktionerne:

Meget positive Positive Mindre positive Negative Ved ikke

19. Får I reaktioner fra forældrene omkring oplevelserne i Naturværkstedet?

Meget En del Lidt Slet ikke Ved ikke

Hvordan vil I kategorisere reaktionerne:

Meget positive Positive Mindre positive Negative Ved ikke

Ris/ros - ønsker til forbedring

20. Hvad ville gøre Naturværkstedet til et bedre sted?

Bilag 2

Interviews med udvalgte institutioner og naboer

Interview med Saxogårdens Int. Institution, foretaget d.28/1 2009:

Saxogårdens Int. Institution er en af de daginstitutioner der har besøgt Naturværkstedet mange gange, 18 gange har de været på besøg i løbet af perioden Dec. 2006 – Dec. 2008. De bruger ikke Saxoparken eller Naturværkstedet når der ikke er arrangeret formidling. I forhold til andre legepladser, er der ikke så meget at tage sig til. Dragen er populær, men der er kun den ene at klatre på.

Det er selvfølgelig attraktivt at Naturværkstedet er så centralt placeret. Men ellers kommer det meget an på hvor gode transportforbindelser er, f.eks bruger de Valbyparken meget, da linje 3 går lige derud. På spørgsmålet om NV ville være lige så attraktivt hvis det lå i Valby, er svaret ja, når altså transportforbindelserne er gode.

Jeg spurgte hvad læreplanerne gik ud på og hvordan de skulle forholde sig til dem. Han kunne ikke huske præcis hvad overskrifterne går ud på, men det var noget i stil med 'leg i læring' og 'natur og naturfænomener'. Her bruger de Naturværkstedet som aktivitet, og Naturværkstedet er dermed med til at opfylde målsætningen i årsplanen. I årsplanen nævner institutionen de forskellige aktiviteter de laver med børnene; det er den måde at de dokumenterer, hvordan de opfylder læreplanerne.

Der var ikke umiddelbart forslag til nogle nye temaer, men 'Rotter' var et som de husker godt.

14 Institutionen er generelt meget tilfreds med tilbuddet fra Naturværkstedet. Det begrundes de med at

for dem som institution inde midt i byen, er det positivt at kunne tilbyde børnene nogle oplevelser med naturen. Der er meget forskel på om man går i en børnehave i en landkommune eller inde midt på Vesterbro, København. For mange af de børn der går i Saxogårdens Int. Institution er møde med naturen ikke noget selvfølgeligt, og derfor er det værdifuldt for dem at kunne benytte et tilbud som Vesterbro Naturværksted. Pædagogen fortæller at børnene forstår budskabet når de leger. De husker ting og historier fra Naturværkstedet. Institutionen snakker også meget om aktiviteterne hjemme i børnehaven. De synes det er kompetente og dygtige formidlere, der forstår at formidle budskabet til børn.

Tidspunkter: 9.30 – 11 passer bedst.

Interview med Saxolitten, foretaget d. 5/2 2009:

Saxolitten er et fritidshjem på Vesterbro, der har besøgt Vesterbro Naturværksted et par gange i perioden Dec. 2006 – Dec. 2008.

Institutionen bruger ikke Saxoparken eller Naturværkstedet når der ikke er aftalt formidling. Stedet opfylder ikke deres behov når det gælder plads og ting at lege med, så går de hellere på legeplads, f.eks Skydebanehaven. Fritidshjemsbørnene har brug for noget at boltre sig på, f.eks kunne en træhule være interessant, hvis der nu skulle tilføjes noget til at lege på i Naturværkstedet. Fritidshjemmet bruger f.eks Valbyparken til ture ud af byen, men hvis der bliver etableret tilbud i form af Mininatur-skole på Tippen, kunne de også sagtens tage derud.

Fritidshjemmet har læreplaner der inkluderer naturoplevelser i byen, og på den måde kan Naturværkstedet fint indgå i at opfylde målsætningerne i årsplanen.

Saxolitten foreslår som nyt tema: Mad – økologi – fra jord til bord. De synes det er et interessant emne med at prøve at dyrke sin egen mad. De tænker lidt i stil med skolehaver.

Tidspunktet som passer dem bedst, er fra 13.30. Fint med telefonbestilling.

Interview med Vesterbro Ny skole, foretaget d. 5/2 2009:

Vesterbro Ny Skole er en af de større skoler på Vesterbro med 3 børnehaveklasser, der jævnligt har besøgt Vesterbro Naturværksted, helt præcist 32 gange i perioden; Dec. 2006 – Dec. 2008.

Jeg interviewede en lærer, børnehaveklasseleder, som ikke selv havde så meget med læreplanerne at gøre. Men hun var af den opfattelse at Naturværkstedets aktiviteter helt sikkert kunne indgå i læreplanerne. Hvis ikke Naturværkstedet var der som tilbud, ville institutionen skulle ud og lave aktiviteter selv eller opsøge dem andetsteds. Skolen bruger også aktiviteterne fra Naturværkstedet videre i dagligdagen, f.eks har de lavet frøspiring nede i skolegården og fuglekasser har de bygget. Skolen er med i projektet Grønt flag – Grøn skole, som er et miljøundervisningsprogram for folkeskoler i samarbejde med Friluftsrådet. Projektet lærer børnene at arbejde med miljø på mange forskellige kreative måder, og fordi skolen er involveret, har de også en ekstra interesse i at besøge Naturværkstedet.

Skolen bruger dog ikke Naturværkstedets uden der foregår formidling. Der er ikke tid til sådanne ture, uden der indgår en form for undervisning. Planlægningsmæssigt er det også for besværligt med grupper af 18 børn, som kræver 2 pædagoger.

Hvis Naturværkstedet lå i f.eks Sydhavn eller Valby ville skolen også tage af sted – tilbuddet er så godt. 'Rotter' nævnes som et populært tema, hvor børnene har været begejstrede.

Hvis de skulle komme med forslag til nye aktiviteter, skulle det være 'myrer'. De kunne være spændende fordi man kan snakke meget om myrer og børnene synes de er nogle interessante dyr. Børnehaveklassen har faktisk én gang haft myrer til undervisning i klasselokalet, men de slap desværre ud, og var lidt besværlige at have med at gøre.

Tidsmæssigt passer det børnehaveklasserne godt fra kl. 8.30. Det er bedst tidligt på dagen.

Interview med Børnehaven Buegården, 13/2 2009:

Børnehaven Buegården er en af de daginstitutioner der ligger i nærmeste afstand af Naturværkstedet,

som de har besøgt 30 gange i perioden Dec. 2006 – Dec. 2008. Børnehaven er beliggende i Apostelgården og afstanden til Naturværkstedet gør, at det ikke kræver meget planlægning at tage en tur i Naturværkstedet. Hvis de skulle til f.eks. Valbyparken eller Sydhavn, ville det blive færre grupper der tager af sted. Med Naturværkstedets beliggenhed kan de være flere grupper ude af huset, fordi de hurtigere kan komme tilbage til institutionen igen.

Besøg i Naturværkstedet er populært fordi formidlingen er godt struktureret. Naturtemaet er med til at opfylde læreplaner. Populære aktiviteter har bl.a. været Fuglefoder og flagermus. De synes at temaerne er godt udvalgt, de er forskellige og formidlerne er gode til at holde børnene fokuseret. Der er aktiviteter både for de største og de mindste.

Det fungerer fint med at bestille tid over telefonen.

Interview med Klatretræet, foretaget d. 18/2 2009:

Den Int. Institution Klatretræet har modtaget formidling 19 gange i perioden Dec. 2006 – Dec. 2008. Institutionen er meget tilfreds med Naturværkstedet. De synes det er nogle interessante aktiviteter for børnene, noget hvor alle kan være med.

Af læreplaner har de valgt temaet: De 4 elementer; vand, ild, jord, luft.

En idé til en ny aktivitet i Naturværkstedet kunne være noget med luft, f.eks. vindmøller. En populær aktivitet har været vandbanen. Det var en vandbane bygget af bambusrør med et lille vandhjul af teskeer, der demonstrerede vandets egenskaber til f.eks. at skabe energi. Børnene tog selv initiativ til at lege videre med ideen om en vandbane hjemme i institutionen.

Institutionen benytter sig alternativt til Naturværkstedet af ture ud af byen. F.eks. Valbyparken og Sydhavnen, hvor en af pædagogerne har et havehus, som de praktisk kan bruge til base. I Sydhavnen besøger de Børnenes Dyremark og Tippen.

Interview med Benediktegården, foretaget d. 20/2 2009:

Benediktegården er en Int. Institution, beliggende i Kgs. Enghave. Benediktegården er en af de udvalgte institutioner uden for Vesterbro der benytter sig af tilbuddene i Naturværkstedet. Det gør de i kraft af at de har forløb med sprogstimuleringsgrupper, hvor Naturværkstedet er med til at lave målrettede aktiviteter. Sprogstimulering af tosprogede børn er blevet obligatorisk ifølge en lovændring fra 2004. Det er sket for at sikre at børnene får det maksimale faglige og sociale udbytte af undervisningen, derfor skal der etableres tilbud til tosprogede børn med behov fra de er 3 år. Vesterbro Naturværksted sammensætter en 'sprogstimuleringskasse', med materialer til brug for sprogstimuleringsaktiviteter i daginstitutionerne, aktiviteterne er en slags forberedelse til besøget i Naturværkstedet.

Benediktegården har været på besøg i Naturværkstedet 4 gange i perioden Dec. 2006 – Dec. 2008. Institutionen er generelt tilfreds med tilbuddet. De får gode reaktioner fra børnene, som kan huske hvad forskellige fugle hedder, de stifter bekendtskab med en masse ord og begreber fra naturen, som de ellers ikke ville. Det er fint at børnene er delt op i små grupper, der skiftedes til at udføre forskellige aktiviteter, så de på den måde hele tiden er aktiveret.

Mht. læreplaner fortæller pædagogen at man vælger mellem 6 temaer, fra år til år, ca. 1 tema om året som man vælger at fokusere på.

Børnene får præsenteret indholdet af sprogstimuleringskasserne ved de såkaldte børnemøder, hvor børnene sidder i en rundkreds og er koncentreret omkring en aktivitet.

Tidspunkter passer fint. Tidsbestilling over telefonen fungerer fint.

De kunne godt forestille sig at besøge Naturværkstedets have på en udflugt, for at følge op på et besøg.

Bilag 2a

Interviews med udvalgte institutioner

Hvordan kan Naturværkstedets aktiviteter indgå i eventuelle læreplaner som Institutionen har. Hvad består læreplaner af? Hvordan kan Naturværkstedet hjælpe med at opfylde dem? Er det noget i tænker over?

Hvilken aktivitet og hvilken del af aktiviteterne har børnene været mest begejstrede for? (legen, det praktiske, sangen, historien)

Kan i foreslå temaer?

Hvad ville alternativet være til Naturværkstedet?

Tidspunkter. Passer det ok? Bestilling over nettet er det at foretrække, hvorfor?

Bruger i parken 'uden for åbningstid'? Hvorfor/Hvorfor ikke?

Ville i benytte Naturværkstedet, hvis det f.eks lå i Valby?

F.eks Naturskole på Tippen, hvor der er naturskole uden naturvejleder. Elektronisk booking gennem BUF (Børne Ungdomsforvaltningen).

Bilag 3

Interview med naboer til Naturværkstedet

Interview med naboer fra Apostelgården: Bent pensionist, Bents overbo en pensioneret skolelærer, Eva med børn der besøger Naturværkstedet, Mona med børn i pigeklubben, Niels præst i Apostelkirken, foretaget d. 11/2 2009.

Interviewene med naboerne til Naturværkstedet foregik ved at jeg havde kontakt til en beboer i boligforeningen, som jeg gik rundt og stemte dørklokker sammen med. Dvs. jeg kom delvist uanmeldt hos nogen, mens andre vidste at jeg ville komme på besøg og stille nogle spørgsmål om Naturværkstedet.

Nogle af naboerne er mere informeret om Naturværkstedet end andre. Dem som har børn der bruger det gennem institutioner har viden om stedet. Nogle naboer kan følge med i aktiviteter og brug af Naturværkstedet fra deres vindue.

Følgende er de kommentarer og bemærkninger til naturværkstedet der kom ud af mødet med naboerne fra apostelgården:

- Det er dejligt at naturværkstedet er blevet etableret. Det hjørne i parken var ikke særlig indbydende, utrygt, mørkt. Der var folk der drak, tisede og smed affald. Vi brugte det ikke før.
- Nu er der pænt og noget dejligt at kigge på
- Nævner Miljøfestival som noget de husker og forbinder med Naturværkstedet
- Fantastisk med sådan et sted midt i byen
- Dejligt at se og høre børnene bruge stedet
- Bruger stedet mest om sommeren, måske 3-4 gange om året. Men går tit forbi og nyder dermed området.
- Fint til børnebørnene

Umiddelbart er der ikke mange ønsker til forbedring af Naturværkstedet

- Grill om sommeren – mangler Halalgrill, vigtigt pga. svinekød.
- Måske noget musik, beboerfest, arrangementer, miljøfestival trak opmærksomhed.

Interview nabo i Westend, foretaget d. 13/2 2009:

Naboerne til den anden side af Naturværkstedet tegner sig for en lidt anderledes beboerprofil. Der er

ikke så mange børn i ejendommen. Der findes en lille gård til ejendommen som støder op til Naturværkstedets areal. Beboerne har desuden muligvis udsigt til at få lavet altaner. En del af beboerne bruger i øvrigt deres fritid i sommerhus eller kolonihavehus. Det betyder at behovet for at færdes i Saxoparken og Naturværkstedet ikke er stor.

Beboeren i Westend fortæller hvordan Saxoparken var før i tiden. Specielt det hjørne hvor Naturværkstedet nu ligger, var især om aftenen, hjemsted for prostituerede, alkoholikere pga. dens noget skjulte lokalitet. Den noget hærgede offentlige toiletbygning, gjorde det ikke mere attraktivt at opholde sig i parken. Men om dagen blev den f.eks brugt til picnic af kvinder og børn med muslimsk baggrund.

Bilag 3a

Interview med naboer til Naturværkstedet

1. Kender du/I til Vesterbro Naturværksted?

Ja Nej

2. Hvad synes du/I om ideen med et Naturværksted med naturformidling midt i byen?

Meget godt Godt Mindre godt Dårligt Ved ikke

3. Bruger du/I nogen gange området ved Naturværkstedet ?

Ja Nej

4. Hvis ja, hvordan bruger du/I det?

Hvor ofte?

næsten aldrig flere gange om året flere gange om måneden
 flere gange om ugen Ved ikke

5. Bruger du/I Saxoparken mere eller mindre efter etableringen af Naturværkstedet?

Mere Ca. det samme Mindre Ved ikke

6. Har du forslag til forbedringer af arealerne ved Naturværkstedet? (Hvad skulle der f.eks til for at du/I brugte stedet mere)

7. Kommentarer eller Ris/ros til Vesterbro Naturværksted

Bemærkninger fra MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn

Marie Sinius-Clausen har, på foranledning af MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn forestået denne evaluering. Marie studerer Geografi på Københavns Universitet, og har siden december 2008, været i praktik på MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn.

Marie har under udarbejdelsen modtaget assistance fra personalet i MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn mht udfærdigelsen af spørgeskema, interviewguides, kontakter til relevante personer, adgang til Naturværkstedets databaser samt til layout og trykning af evalueringen.

Evalueringen er således at betragte som en selvstændig og ekstern opgave. Konklusionerne heri er derfor alene Marie Sinius-Clausens.

Evalueringen er lavet for MILJØPUNKT Vesterbro/Sydhavn og Vesterbro Naturværksted og vil indgå i det videre arbejde med at promovere og udbygge Naturværkstedet samt i arbejdet med at udbrede konceptet til tilsvarende bydele, som har brug for et bynært Naturværksted.

Niels Birk, daglig leder

